

"Risale-i Nur, o Ferdiyet makamının mazharıdır." Ferid makamı ne demektir? Risale-i Nurlar için; neden "gizlenmeye layık büyük bir sır" deniliyor? Esmâ-i hüsnadan nasıl nasibimizi alırız, nasıl mazhar olabiliriz?

Her dönem ve asırların kendilerine ait hususiyetleri ve ilcaatları vardır. Bir dönemde, ferdiyetçilik öne çıkar ve insanlar o ferdin etrafında halkalanır, feyzi ve hakikati onunla yudumlarlar. O asrın gerekleri de, o ferdi teyid eder. Cenab-ı Hak her asrın ve dönemin gereklerine ve hükümlerine göre O muazzam kullarını donatıp gönderir. Ta ki, o asrı irşat ile terbiye etsin.

İşte daha çok, tasavvuf geleneğinde var olan **gavsiyet, kutbiyet, ferdiyet** gibi makamlar, bu ihtiyaca cevap veren müesseseler hükmünü almışlar. Bu makamlar, her dönemde dini ihya eden ve insanlara o dönemin şartlarına münasip dini yorumlayan ve insanları terbiye ve irşad eden zatlara verilen unvanlardır. Elbette, bu işin irşad ve toplumsal yönü olduğu gibi, bir de manevi ve riyaset yönü vardır.

Gavsiyet: Bütün makamları kat etmiş, makamların sonlarına yaklaşmış, asrının en büyük söz sahibi konumuna gelmiş, meded veren, insalara manen yardım makamına erişmiş zatlara verilen bir unvandır.. İlahi feyz ve cezbe onda tam tecelli etmiş. Adeta velayet şehrinin reisi olur. Onun izin ve mededini alamayanlar velayete çıkamadıkları gibi, onun riyasetinin dışına da çıkamazlar. Bu makama sahip, nurani zatlar, her dönem ve asırda Allahın inayeti ile yetişmişler.

Kutbiyet makamı ise, makamların en yükseği ve son merhalesidir. Bu makama çıkanlar, adeta Rasulullah (asv)'ın o asırda bir halifesi ve vekili konumunda olurlar. Bu iki makamı yani gavs ve kutbiyet makamını cem edenlere ise, "**Kutbu Azam**" ya da "**Gavs-ı Azam**" denir. Bu makama gelen zatlar "**Ferdiyet**" makamına erişmişler demektir. Ferdiyet makamda bulunan zat, kimseden ders almadan, terbiyesine girmeden, doğrudan Allah ve Resulünden feyizlenen zattır.

Günümüzde cemaat ve cemiyet manası kuvvet bulup inkişaf etmesinden dolayı, o ferdiyet manası artık cemaata aksetmiştir. Yani bütün o makam ve feyizler cemaatin uhdesine verilmiştir. Risale-i Nur ve talebeleri bu ferdiyet manasına mazhar olduklarından, ferdiyetin gerekleri ve harika halleri Nur dairesine intikal etmiştir. Onun için Nur talebesi başka kutup ve velilerin riyasetine girmeye mecburiyeti kalmıyor. Bu asrın dehşeti ve ağır şartlarından dolayı Allah kereminden bu asrın insanlarına böyle bir yolu açmış bir ikram, bir lütuf eseri, meşakkatsiz ve kısa bir zaman da, Risale-i Nur'un feyzi ve irşadı ile velayet mertebelerine ulaşmayı mümkün kılmıştır. Zaten ferdiyet makamı bir cihette vehbidir. Allah dilediğine ihsan eder.

Özet olarak, Risale-i Nur'un ve onun cemaatinin şahsi manevisi, bu zamanın "**Ferit makamını**" temsil ediyor. Cemaat içindeki talebe ve tabiler ise, bu Ferit makamının hücreleri ve atomları mesabesinde. Nasıl beden hücrelerden müteşekkil ise, bu manevi Ferit makamı da cemaatin bireylerinden müteşekkildir.

- Risale-i Nurlar için; neden "gizlenmeye layık büyük bir sır" deniliyor?

Öyle anlaşılıyor ki, Risale-i Nur'un şahs-ı manevisi bu zamanda en yüksek manevi bir makamda hizmet etmektedir. Nasıl ki bazı özel görevler olur, o görev sahiplerine geniş yetkiler verilir ve onlar padişah namına tasarrufta bulunurlar, kendilerine başkaları müdahale edemez; onun gibi ahir zamanın bu dehşetli fitneleri içinde ümmeti sahil-i selamete çıkarma, geniş kitlelerin hidayetine vesile olma görevi Risale-i Nur'un şahs-ı manevisine verilmiş görülmektedir. Üstad Hazretleri de bu şahs-ı manevinin mümessili olması hasebi ile **Ferd-i Ferid** makamındadır. Ve bu makam daha sonra şahs-ı maneviye intikal ediyor.

Bu gibi manevi makamların gizli ve sırlı kalması iktiza eder. Zira çok insanlar bu gibi halleri anlamakta ve kabullenmekte zorlanıyorlar. Özellikle bu asırda enaniyet çok ileri gittiği için, insanların makam ve mevki duygusu buna itiraz kabiliyetindedir. Bu yüzden bu gibi şeylerin mahrem tutulması hizmet açısından daha münasıptir.

- Esmâ-i Hüsnadan nasıl nasibimizi alırız, nasıl mazhar olabiliriz?

İnsan üç cihetle Allah'ın isimlerine ayna olur:

- **Zıddiyet cihetiyle.**
- **Hilkat itibariyle.**
- **Mazhariyet yönüyle.**

1. Cenab-ı Hak kemal sıfatıyla muttasıftır. İnsan ise, kusurlu bir varlıktır. Allah kudret sahibidir, insan ise acizdir. Allah hiçbir şeye muhtaç değildir. İnsan ise, âdeta herşeye muhtaçtır. Bu cihetle O, Kuddus, Samed gibi isimlerle isimlendirilemez. Ancak Abdulkuddus, Abdussamed olur.

2- Her insan, kendi üzerinde tecelli eden nice isimlere ayinedir. Mesela, sanatlı yaratılmasıyla Sani ismini, İlahi ikramlara mazhar olmasıyla Kerim ismini gösterir. Bu cihette insan, tümüyle Allah'tan geleni gösterir bir vaziyettedir.

3. Cenab-ı Hak, insanı yaratmış ve ona ruhundan üflemiştir. Bu insan ruhunun -haşa- Allah'tan bir parça olması anlamına gelmez. Müfessirlerin dikkat çektiği gibi, bu izafet ve nisbet teşrif içindir, tekrim içindir. Yani, insanın şerefini gösterir, onun mükerremiyetine dikkat çeker. Ayrıca, onda nice İlahi isim ve sıfatlar olduğuna işaret eder. Mesela, Cenab-ı Hak **ilim, irade , kudret** gibi sıfatların sahibidir. O, bu sıfatların küçük bir numunesini insan mahiyetine dercetmiştir. İnsan, kendisinde bulunan bu cüz`i ölçücüklerle Cenab-ı Hakk'ın sonsuz sıfatlarının farkına varır.

“Ben bazı şeyleri bilirim, Allah ise her şeyi bilir. Benim yaptığım şeyler, benim cüz`i irade ve kudretimi gösterir. Alemde olan her şey Allah'ın külli irade ve kudretine şahittir.” der.

Aynı insan, çevresinde meydana getirdiği şeylerle Cenab-ı Hakk'ın Halık -Musavvir-Mukaddir gibi isimlerine ayna olur. Mesela, mekanik kuşlar yapar, dev binalar inşa eder, söz dinleyen robotlar meydana getirir.

Bu cihetle insan, ikinci cihetten farklı olarak aktiftir, faaldir. Mesela, aynı ilim kapasitesine sahip iki insandan biri ilme yönelerek alim olurken, diğeri lüzumsuz şeylerle meşguliyetten dolayı kayda değer bir şey öğrenmeden bu dünyadan gidebilir. Her insan, Kerim ismine mazhardır, yani kendisine nice ikramlar yapılır.

Ama bu insanın başkalarına ikram etmesini kendi iradesine bırakmıştır. İradesini bu yönde kullanarak daima ikramda bulunan bir kişi haline gelebilir.